

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування комунального закладу
Сумської обласної ради
«Конотопська спеціальна школа»**

18 вересня 2024 року

місто Суми, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.09.2024 групою НПМ здійснено відвідування комунального закладу Сумської обласної ради «Конотопська спеціальна школа» (далі – заклад, спецшкола, спеціальна школа, школа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бурка Олександр Володимирович, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Єжкун Марина Вікторівна, представник громадської організації;

Драга Антоніна Олександрівна, експерт проєкту «Зміцнення інституційної спроможності системи захисту прав дитини шляхом проведення моніторингу ситуації з дітьми» у Сумській області;

Мельник Катерина Володимирівна, регіональний експерт із захисту прав дитини, проєкту «Сприяння процесу дотримання прав дитини шляхом посилення спроможності регіональних офісів Омбудсмана» у Сумській області.

Загальна інформація.

Попереднє відвідування закладу не здійснювалося.

Заклад розташований за адресою: 41609, Україна, Сумська область, місто Конотоп, вулиця Братів Тимошенків, 8.

Керівник спецшколи – **Дрига Петро Якович**.

Заклад діє відповідно до Статуту комунального закладу Сумської обласної ради «Конотопська спеціальна школа», затвердженого рішенням Сумської обласної ради від 27.06.2024 № 110. Засновником і власником спеціальної школи є територіальні громади сіл, селищ, міст Сумської області в особі Сумської обласної ради та знаходиться в функціональному підпорядкуванні Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

Підставою для здійснення освітньої діяльності є ліцензія на провадження освітньої діяльності, затверджена розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 08.02.2022 № 43-ОД «Про переоформлення ліцензій на провадження освітньої діяльності закладів освіти Сумської області».

Головними завданнями спеціальної школи є надання якісних освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами, зумовленими різними порушеннями зору, а також забезпечення в освітньому процесі системного психолого-тифло-педагогічного супроводження з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку учнів.

Спеціальна школа розташована на площі 6,51 га, територія школи огорожена,

озеленена та доглянута (наявні близько 150 фруктових дерев, 15 ягідних кущів, 10 квітників та теплиця (оранжерея)).

У навчальному корпусі спецшколи зроблений капітальний ремонт туалетних кімнат, офісу вчителя, поточний ремонт коридорів 3-го та 1-го поверхів, ремонт кабінету 1 класу, згідно з вимогами Нової української школи. Усі класи початкової школи відповідають сучасним вимогам. Навчальні кабінети забезпечені мобільними робочими місцями для індивідуальної, групової та колективної роботи, мультимедійними проекторами (фото 3, 5, 6), відсутні надлишкові нагромадження, наявні місця для відпочинку дітей під час перерв.

Всі навчальні кабінети спеціальної школи мають зручні сучасні меблі, моделі, муляжі, наочно-дидактичний матеріал, комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет, проектори та екрани, що дає можливість використовувати засоби мультимедіа в освітньому процесі (фото 3, 5, 6). В учбовому корпусі функціонують 3 кабінети-лабораторії (біологія, хімія, фізика).

На території школи розміщені 3 майстерні та їдальня на 156 місць. Облаштовані спортивні майданчики. В наявності спортивна та актова зали.

У нічний та вечірній час застосовується штучне освітлення, доріжки мають тверде покриття (асфальт).

В структурі спеціальної школи функціонує пансіон, розташований у відокремленій будівлі гуртожитку, діяльність якого здійснюється відповідно до Порядку проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1131. Гуртожиток спецшколи, що надає послуги пансіону, розташований на території спеціальної школи та розрахований на проживання 70 вихованців.

Поселення учнів спецшколи до гуртожитку здійснюється на підставі договору між одним з батьків або іншим законним представником учня та закладом освіти.

На момент відвідування діти в пансіоні не проживали з огляду на безпекову ситуацію в регіоні. Навчальний процес у спеціальній школі організовано в онлайн режимі.

Штатна чисельність персоналу спеціальної школи складає 88 одиниць, з яких 40 одиниць - педагогічні працівники.

На момент відвідування заклад надає освітні послуги для 171 дитини, всі з яких є дітьми з особливими освітніми потребами. В закладі навчається 7 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, діти зазначеної категорії виховуються в сім'ях опікунів та піклувальників.

У спеціальній школі реалізуються спеціальні освітні програми з урахуванням стану здоров'я та розвитку учнів школи.

В закладі функціонують кабінет лікувальної фізкультури, логопедичний кабінет, кабінет соціально-побутового орієнтування, кабінет тифлопедагога, кабінет ритміки, кабінет психологічної служби.

Відповідно до структури спеціальної школи, в закладі наявні посади лікаря-

педіатра, лікаря-офтальмолога, двох медичних сестер та медичної сестри з дієтичного харчування. Діяльність медичного пункту здійснюється на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики від 09.11.2021 № 2470 за спеціальностями: дитяча офтальмологія, педіатрія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Спеціальна школа має у своєму розпорядженні комплекс сучасних апаратів і комп'ютерних програм для лікування очних захворювань, фахівці закладу складають індивідуальну програму апаратного лікування для кожної дитини.

Харчування учнів у шкільній їдальні організовано на основі оновленого шкільного меню (обмежена кількість солі та цукру, жирів рослинного і тваринного походження, соків). До нових норм не включено ковбасні вироби, сосиски, рибні, м'ясні та плодоовочеві консерви, кондитерські вироби, що суперечить принципам здорового харчування. На момент відвідування НПМ їдальня спецшколи не функціонує, оскільки діти навчаються у дистанційному форматі.

З урахуванням безпекової ситуації, з початку вересня, в спеціальній школі запроваджено дистанційну форму навчання.

У навчальних та житлових приміщеннях спецшколи проведені необхідні заходи щодо доступності освітнього середовища відповідно до обов'язкових регламентних вимог, технічних характеристик матеріалів, обладнання, середовища. Встановлено пандуси до їдальні та навчального корпусу, проведено маркування сходів: перша та остання сходинки сходових маршрутів мають контрастний край за кольором та фактурою матеріалу, що відрізняється від решти сходинок; поверхня покриття пішохідних шляхів є твердою, міцною і не допускає ковзання; двері до приміщень не мають порогів; двері пофарбовані в контрастні кольори (оранжевий, зелений), стіни пофарбовані в пастельні тони, на гострих кутах є яскраві біло-червоні позначки.

В закладі облаштовано найпростіше укриття, загальною площею 162 кв.м., що розраховане на 250 осіб та згідно акту оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) від 01.08.2024 може використовуватись як найпростішого укриття для населення. Приміщення укриття забезпечені альтернативними джерелами живлення (акумуляторна батарея «Тесла», лампи світлодіодні акумуляторні), встановлена система примусової вентиляції, водопостачання, встановлено вбиральні, наявний запас питної води. Для проведення освітньо-виховного процесу, укриття зоноване на класи, облаштоване учнівськими партами та стільцями, обладнанням та приладдям для проведення занять.

Конфіденційне спілкування з учнями спецшколи групою НПМ не проводилося у зв'язку з дистанційною формою організації освітнього процесу у навчальному закладі на день відвідування.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

1. При огляді санітарних вузлів в гуртожитку закладу встановлено, що туалетні кабінки не облаштовано дверима (фото 8, 9), що порушує право дітей на приватність та суперечить вимогам пункту 31 розділу III Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 (далі – Санітарний регламент).

Крім того, замки на дверях душових кімнат та туалету розташовані у верхній частині дверей (фото 10-12), що обмежує можливості здобувачів освіти у реалізації і користуванні їх правами (дискримінація за ознакою зросту) та порушує права дітей на приватність.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 2, 7, 26 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»).

2. Підлога туалетних кабін у пансіоні розташована вище рівня підлоги санвузлів, у яких вони облаштовані, у зв'язку з чим перед туалетними кабінами наявні по 2 сходинки, краї яких не мають контрастного маркування (фото 8, 9), що суперечить вимогам пунктів 6.66 та 6.90 Державних будівельних норм України В.2.2-3:2018 «Заклади освіти» (далі – ДБН В.2.2-3:2018).

3. При вході до туалету відсутні спеціальні звукові сигналізатори, що не відповідає вимогам пункту 6.80 ДБН В.2.2-3:2018 і порушує права дітей з порушеннями зору, у тому числі з обмеженим зором.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

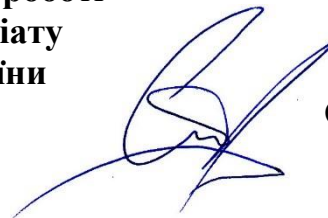
Комунальному закладу Сумської обласної ради «Конотопська спеціальна школа» забезпечити:

- облаштування санітарних вузлів закладу відповідно до вимог державних будівельних та санітарних норм.

Додаток: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі
регіональних представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини**

Олександр Бурка

Додаток: фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

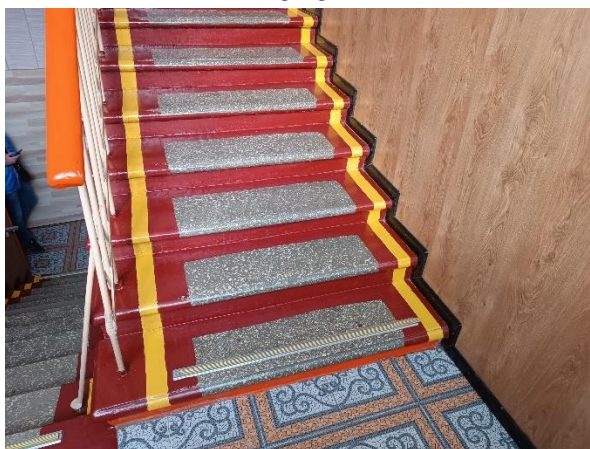

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7**Фото 8****Фото 9****Фото 10****Фото 11****Фото 12**